

Fernando Alberca Castro

Màster en Neuropsicologia i Educació, Professor de l'Grau d'Infantil i Primària i Professor de l'Màster en Neuropedagogia i gestió de la creativitat i el talent de la Universitat de Còrdova. Membre de Comitè Científic Assessor de la FCAFA-TDAH.

EL TDAH ORIGINAL D'UNA FAMÍLIA SINGULAR:

CONCLUSIONS

Com a professor, primer vaig començar a distingir la diferència d'un alumne/a amb TDAH i un/a que no tenia aquesta dificultat per a rendir en el sistema actual. Després va venir, molt aviat, aprendre a apreciar la singularitat de cada un/a en el seu diferent TDAH. Per fi, adonar-me que el tret de TDAH és una característica al trenta-vuitè lloc d'importància més o menys en la definició d'un noi o noia i malgrat això ajudar a aconseguir els desitjos que demana cada un/a (com a alumne/a i com a persona).

En aquest camí el meu primer gran impacte el vaig sentir al trobar-me fa anys amb Fran, un noi de 14 anys. Va venir a veure'm a la recerca d'assessorament en el seu rendiment escolar: estudiava i treia repetidament 6 i algun suspens per error, però percebia que no posava en els exàmens tot el que havia estudiat fins saber-se i sabia la nit anterior. "S'em donen fatal els exàmens", em va dir. A l'entrar a la sala d'estar on atenc a les famílies, es va asseure en una butaca al costat de la meua. Em va començar a explicar les seves impressions, em va demanar tres desitjos: **"aprovar totes fins a la Universitat, que els professors estiguessin contents amb mi i que la meua mare i el meu pare siguin feliços ... i els meus germans"**. Mentre m'explicava com anava al col·legi de sobte es va posar dret sense parar de parlar, els seus pares i jo li escoltàvem atents, continuant parlant se'n va anar a la llibreria donant-nos l'esquena a tots, però parlant-nos. Al temps que explicava com se sentia en Matemàtiques i en l'esbarjo i a casa, anava ordenant i redreçant els llibres que estaven inclinats a cada prestatge. Després es va aturar en una figureta que una noia m'havia regalat amb la cara d'Einstein i adornava una de les lleixes. Després es va fixar en un regal que em va portar de París un altre noi i després es va asseure de nou a la butaca inicial. Sense parar de parlar en cap moment. **A l'acabar li vaig preguntar: Estàs còmode? "Sí", em va contestar. I per on t'has mogut mentre parlaves? "Per enlloc, aquí estic assegut tota l'estona", em va dir estranyat per la pregunta.**

Un altre impacte: poc després va venir un noi de 11 anys que aquell mateix matí havia deixat en blanc un examen que la nit anterior se sabia perfectament. Li vaig preguntar una de les mateixes qüestions de l'examen del matí, tenint jo el text davant. "Res. No em recordo de res ", Intenta-ho, li vaig insistir. "Doncs ..., No sé ..., res, no me'n recordo, de veritat". Llavors li vaig dir que saltés botant sobre si mateix en l'espai petit que hi havia entre el sofà on estava assegut amb la seva mare i la taula baixeta que ens separava. Li vaig dir que al saltar li anava a fer la mateixa pregunta. Sospitava, per altres experiències, que recordaria la pregunta si el seu cos es

concentrava en saltar sense caure sobre la taula. Però la meua sorpresa és que, tot i que va començar a dubtar la pregunta, tot i que ja deia alguna cosa més que quan estava quiet mirant-me, **es va concentrar extraordinàriament en tota la resposta i me la va dir d'una tirada i la següent pregunta també, pel que fa a més de donar bots girava sobre si mateix sense perdre l'equilibri, la seva veu es va concentrar intensament, més que molts nens sense TDAH, quan se saben molt bé una pregunta.**

Molts més nois i noies amb TDAH van passar per les meves aules (Secundària i Universitat) i em van ensenyar que són nois/es en els que **el seu TDAH només és una qualitat apassionada que li confereix una intensitat difícil de gestionar als que tenim la qualitat també curiosa de no tenir TDAH.** Per això cada any als meus alumnes i les meves alumnes del Grau d'Educació Primària i Secundària, a la meua assignatura Orientació Educativa i dins del capítol de l'Atenció a la Diversitat, després d'explicar durant setmanes que **hi ha tantes diversitats com alumnes,** els poso una pregunta d'examen consistent en una foto d'un nen o una nena d'uns 11 anys, els dono només tres dades: el seu nom, el tipus de l'escola a què assisteix (públic, concertat o privat), i que té diagnosticat mèdicament TDAH; llavors els demano que m'enumerin sis de les principals característiques que té aquest nen/a. Només els considero acceptable incloure el nom entre les sis principals, perquè han de veure un nen o una nena abans que un subjecte pacient de TDAH. En una pregunta més abaix, pregunto: i què faries en classe amb ell o ella en examinar-li d'una pregunta de Naturals, si saps que té TDAH? **Els meus alumnes i les meves alumnes d'aquest Grau, futurs docents, reconeixen després de l'examen final haver donat un important pas en el tracte de la diversitat singular i irreplicable de cada persona.**

Però aquest any em vaig trobar amb el cas més atípic de TDAH en un noi, el seu germà i germana i en la seva família, mai vist. Va acudir primer a veure'm una mare molt intel·ligent, intuïtiva, pacient, resolutiva, decidida (potser són epítets). Ella i el seu marit tenien TDAH i tres dels seus fills també. Volia saber com ajudar millor al seu fill gran, de 5è de Primària. Treia bones notes, però volia saber si el que estava fent era correcte. D'acord amb els resultats ho era, però en la seva excel·lent aptitud, preferia confirmar-ho. Em va explicar el que feien i els vaig admirar a tots. A l'escola ningú sabia que els tres tenien TDAH. **El saló de casa i el seu treball i activitats com encarregada d'un comerç i mare l'havia ajustat al seu paper de regidora en el TDAH dels seus fills.** Al saló hi havia disposat un llit elàstic on el major, Santi, estudiava i jugava a la Play saltant per poder concentrar-se millor. Em va ensenyar alguns vídeos fent-ho. **Era espectacular veure-li saltar controlant perfectament els comandaments de la Play al jugar online amb amics i guanyar al Fornite.** El vaig conèixer i em va semblar un dels nois més madurs, intel·ligents i hipersensibles que havia conegut amb la seva edat. Era increïble que a l'escola no poguessin saber que tenia TDAH. Tampoc ho sabien de la seva germana, **perquè llegia molt bé, malgrat que ho feia millor quan deixava el llibre sobre la taula i el llegia en veu alta donant dos passos cap al llibre i un enrere, rítmicament.** Tots dos obtenien notables i excel·lents en les seves qualificacions i la seva família, amb raons encertades de moment, havia decidit no dir res concret, només com sospita, fins a estar segurs que seria de profit.

El més curiós dels tres germans era el seu autocontrol a l'aula. Havien après a dissimular com jo creia que no era possible. Les bones notes havien fet que una professora, a la qual coneixia casualment, em digués sobre Santi, abans de saber que tenia TDAH: "se li nota inquiet, perquè és molt llest, treu bons resultats, tot i que es despista sovint, perquè fa tot molt ràpid ". **Potser les notes siguin part de l'oxigen que tota família i nen o nena amb TDAH mereixi.**

Després de treballar amb Santi i els anteriors, i aprendre a estimar-los i admirar, trec la conclusió que la clau està en:

- **Adaptar la vida a l'infant com és** perquè s'adapti a la vida dels altres tal com és aquesta.
- **Ensenyar per què sent les emocions que sent, com gestionar-les** quan creixin en ell o ella (veure si es desitja al respecte, *Cómo entrenar a su dragón interior*, TemasdeHoy),
- **Aprofitar la seva hipersensibilitat,**
- **Pujar-li l'autoestima i pujar la pròpia com a mare o pare** (*Hijo, tú vales mucho*, Toromítico),
- **No perdre de vista la visió general** (*Educa sin estrés*, Totomítico),
- **Ensenyar com es pot concentrar** distraient el seu cos amb moviment lliure quan pugui i contingut quan l'escenari ho exigeixi, movent-se en aquest cas més internament,
- **Ensenyar-li a fer esquemes personals per estudiar**, adaptats per ell/a a si mateix/a, partint d'un esquema bàsic molt visual, horitzontal que vagi d'esquerra a dreta, amb línies o branques i no amb claus, monocromàtic... (veure més si es vol en *Tu hijo a Harvard y tú en la hamaca*, Espasa); ensenyant-li a fer exàmens sense mirar més preguntes que la que ha de fer, sense mirar el temps, llegint només tres paraules o dos elements si és operació i imaginant el que representen abans de seguir amb altres tres o dos, no tornant sobre el fet, aprenent a relaxar-se en l'examen i a fiar-se de la seva intuïció.
- **Ensenyant-li, com si no tingués TDAH**, les *Cuatro claves para que un hijo pueda ser feliz* (ed. Almuzara), a saber: descobrir l'extraordinari de l'ordinari, aprendre a salvar els seus

obstacles, aprendre que tot té conseqüències i aprendre a estimar desinteressadament amb l'exemple proper.

Perquè un nen o nena amb TDAH, és sobretot (o només) un nen/a, amb extraordinària riquesa (intel·ligència, sensibilitat, capacitat, desitjos, sensacions, emocions, sentiments, aspiracions, força, resistència, molt estimat i amb malbaratada capacitat d'estimar i de ser molt feliç), sense que per a tot això el TDAH sigui un obstacle, encara que en la connexió amb els altres ho sembli i gran. En educació (i més amb TDAH) les coses no són gairebé mai com semblen: el que sembla que va malament està bé i viceversa.

Fernando Alberca,

Màster en Neuropsicologia i Educació, Professor del Grau d'Infantil i Primària i Professor del Màster en Neuropedagogia i gestió de la creativitat i el talent de la Universitat de Còrdova.